

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben.	10 kor. — Hll.	Egy evre	16 kor. — Hll.
Egy evre	5	Fél evre	3
Fél evre	2	Negyed evre	1
Negyed evre	1	Egy nora	70
Egy nora	1	Egy óra	1
Egyösszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felölős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN ÉS KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többesl megjelölő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

A válságos helyzet.

— A kormány és a katonai javaslatok. —
(Budapesti levél.)

A függetlenségi és 48-as párt lakadatlan erővel folytatja a küzdelmet a katonai javaslatok ellen. A néppárt valamivel csendesebben viselkedik ugyan mint eleinte, ami, úgy mondják, arra vezetendő vissza, hogy a király egy udvari ebéden szemrehányásokat tett gr. Zichy Nándornak a párt magatartása miatt, de hát a Kossuth-párt végre is elég erős arra, hogy egymaga harcoljon tovább sikerrel.

Mi lesz azonban a dolog vége? Mi lesz a zürzavaros helyzet megoldása? Ki tudna ma ezekre a kérdésekre pozitív választ adni? A bécsi lapok leplezett formában máris arról beszélnek, hogy Széll Kálmán helyzete tarthatatlanná vált és hogy kormányválságnak kell bekövetkeznie.

Ezzel a híreszteléssel szemben kormánypárti körökben azt beszélnek, hogy a miniszterelnök egész nyugodtan nézi az eseményeket és bizonyosra veszi, hogy végre is ő fog diadalmaskodni az ellenzék felett.

— De milyen eszközökkel? —
kérdézték tőle a barátai.

És erre Széll azt felelte:

— Hát türelemmel!
Hát hiszen szó sincs róla, a türelem nagyon szép erény, de mi úgy véljük, hogy ebben az esetben a türelem nem fog rózsákat teremni Széll Kálmán számára. És ha az ő türelme nem is fogyna el és ha hűséges türelemmel tart ki mellette a kormánypárt, melynek tagjai közül legalább százának kell mindig „inspekciót” tartania, hogy holmi meglepetések ne történhessenek, de kérdés, ha vajjon nem fogy-e el majd a bécsi körök türelme?

Vannak a kormánypártnak igen előkelő tagjai, akik úgy vélik, hogy minden türelem mellett sem lesz elég idő a katonai javaslatoknak elintézésére, mert az ősszel már be kellene nyújtani az újabb katonai javaslatokat is.

Az ellenzék vezetői pedig úgy számítanak, hogy ha semmiféle újabb incidens nem merül föl, — már pedig a politikai körök jelenlegi diszpozíciója mellett a meglepetésszerű incidensek nagyon könnyen lehetségesek — az általános vita az egyik javaslat dolgában a legjobb esetben husvétig eltart. Eszerint tehát az általános vita harmadfélhónapot vett volna igénybe. De minden határozati javaslat benyújtója élhet még a zárószó jogával és mert eddig is már vagy hetven határozati javaslatot nyújtottak be, a legkedvezőbb esetben júniusban történhetik meg az első szavazás, de még csak azután következnek a részletes vita.

A bécsi Zeitschrift arról ad hírt, hogy Széll Kálmán miniszterelnök bizalmasan kijelentette az ellenzék vezéreinek, hogy ő minden pillanatban kész visszalépni és átengedni a helyét másnak, ha az ellenzék aztán megszavazza a katonai javaslatokat. Ugy értesítünk, hogy ez a miniszterelnöki kijelentés a valóságban nem történt meg. A Kossuth-párt nem Széll ellen harcol elsősorban, hanem azt akarja lehetetlenné tenni, hogy a katonai javaslatok törvényt válnak. És küzdene a javaslatok ellen akkor is, ha Széll távozása után az utóda is a Ház elé terjesztené azokat.

Mellekes, hogy a miniszterelnököt Széll Kálmán, vagy gróf Andrássy Gyulának, avagy Lukács Lászlónak hívják-e. — Széll különben könnyen ajánlhatja fel a távozását. Mindenki megvan győződve róla, hogy neki mennie kell. Nemcsak azért, mert a katonai javaslatokat nem tudja keresztül erőszakolni, de azért is, mert megint Kossuthtüntetések történtek Budapesten. Az eféle tüntetésektől pedig tudvalevőleg nagyon fáznak Bécsben.

Beszélik, a legvalószínűbb az, hogy Széll után Lukács László következik, lévén Lukács tudvalevőleg gratissima persona, aki már a minap is magánkihallgatáson volt a királynál, hogy a helyzetről referáljon.

Sokat beszélnek mostanában arról is, hogy feloszlatják a képviselőházat. De eltekintve attól, hogy a mai viszonyok közepette, új választások esetén, csak az ellenzék nyerne **óriási módon**, a feloszlatás most már különben se lehetséges. Márczius 10-én, a májusig terjedő indennitás alapján, még

Szeredás és bogrács.

(Falusi történet.)

Gödörfalva csak egy kis helység. Alig van több kétszáznumerusánál. Lakossai földmiveléssel foglalkoznak. Nadrágos ember, az egy papon és tanítón kívül, körjegyzője, körorvosa a szomszédos Cziedombon lévén, épen nem lakja, ha csak azon négy izraelitát nem számítjuk annak, kik közül egy mészáros, egy kocsmáros, ketteje pedig szatósodással keresi kenyerét. Ezeket azonban nadrágosoknak kell vennünk, mert hát a zsidófiu — csudálatosképen — nadrágos embernek születik. Majd az szerzent ki tolam alól, hogy — nadrágban születik.

A lelkésznek jól foly dolga, mert hát a mely pásztor ezer juhot terelget az is teni félelem gyönyörűséges mezején: csak kell, hogy jól megélhessen, esetleg egy kis hasacskát is növelhessen. A tanítót azonban — ha fizetését az állam négy száz forintra ki nem egészíti — már többször a szökés erőltette volna. Így csak állja a sarat s nem mondaná valami különös nagyobb baját, ha az a hosszú csőrű madár, mely a kis dudás jószágokat szokta hordani oda, hol epedve várják, meg oda is, hol már csak immel-ámmal fogadják, a fizetés kie-

gészítés óta, az addig négy tagból állott családját hét tagúra ki nem egészíti.

De ez már kissé pötyögős állapot. Az ember nem tud örülni a fizetésemelésnek, mert emelkedik a kiadás is; nem a korpótléknak, mert pótolódik a kenyérpusztítók száma is. Ilyen szerencséje csak a néptanítónak lehet, kiről már a nagy tudomány Csokonai Vitéz Mihály így irt . . . „Talán engemet sem ítélnék hazudni. Ha minden lélektört ebbe fognak tudni, Hogy a kit a rea felbusult istenek Egyszer praeceptorinévvel büntetnek, Talált egysokszeres büntetés sorára, Holtig vétkezhetik annak rovasára.”

Ad vocem: nagy tudomány. Csokonait ilyennek tartom. Nem illik ám ez, teljes mértékben, minden remekíróra. Jól lehet, a lángész olyakat is sejt, kvasi tud, a miket sehol sem tanult, de mégis megáll az az axioma, hogy: újjából tudományt egy ember sem szopott. Ahhoz tehát, hogy valaki tudós költő legyen, nem elég az istentől vett talentum, még kell, hogy maga is gyűjtson másféle pénzeket is. Ilyen volt Csokonai, ki — noha nem volt kenyere a dicsekvés — el merte magáról mondani, hogy már diák korában, inter aequales mindig kitündöklött vala. Meg is látszik. Ő már

akkor is gözekével szántott a Parnassuson.

Az elejtett fonalat felvéve: a mészáros vágogat, el-elméregeti öklét most nyolc, majd tizenöt dekagramm hus súlyában s ökle azért mindig meg van. Hunczut ökl az ilyen! A kocsmarost nincs mit felteni, míg az emberi kebelben sziv s a szivben bubánat fog lakozni, mert mint a nóta mondja: „a bubánat szivet ragó ürgefi, borral lehet, borral kell kiönteni!” A szegény ember, persze Gödörfalván is, inkább csak pálinkát szokott az ürgegyukba önteni: szerinte hamarabb kijön tőle az ürge. A két boltos, more patrió kereskedik. Az egyik portékán ok nyernek keveset, a másikon a közönség veszit sokat. Így megy a kereskedés. Az egyik boltost, Grünt, a nép, borzas szöréről „Mindig borzasnak” a másikat, Jungot, „Untercziknek” csufolja, minthogy a boltja ajtaján mindig fityeg négy-öt Unterczieher (alsó ujjas, bekötös) melyet a köz-nép untercziknek rövidit, recte: magyarosít.

No, és aztán a pörnép kitől várná a kenyerét mástól, mint a jó istentől! Munkája után megáldja isten a földet terméssel, abból él, ruházkodik, fizeti a királyt, papot, kerület, kondást és az — utadót.

Fürcsa is az a kis falusi élet. Itt

lehetséges lett volna elrendelni az új választásokat, de most a kabinetnek újabb, még pedig kéthónapi in temnitással kellene bírnia, hogy alkotmányos módon végeztethessen el új választásokat. A jövő hónap közepén a kormány újabb négy hónapra fog indemnitást kérni. De a Kossuth-párt csak egyhónapos budget-provizóriumot hajlandó megszavazni, hogy ezzel is lehetlenné tegye a Ház netaláni feloszlatását és hogy tehát ugyszólván a kezében tartsa a kabinet sorsát.

Az exlex réme.

(Beszélgetés Barabás Bélával.)

Néhány hét választ el bennünket a dátumtól, amikor aktuálissá lesz a kérdés: bekövetkezik-e a törvényen kívüli állapot vagy sem. Lejár az indemnitás, s ha a kormány újat nem kap, az exlex kikerülhetetlen. Emellett, miután az ujonczlétszámról és az ujonczm-gajánlásról szóló törvény nincs megszavazva, az egy hónappal már elhalasztott sorozást se lehet megtartani. Az exlex kérdése domborodott ki azoknak a nyilatkozatoknak során, a melyeket Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő, az országos függetlenségi párt alelnöke a politikai helyzetéről tett az Aradi Közlöny egy munkatársa előtt.

A beszélgetés abból a kijelentésből indult ki, a melyet, a mint megírunk, Barabás Béla Nagyváradon, az esetleg fölmerülhető leszerelési tervekkel kapcsolatosan tett.

— A kijelentésre, — mondta Barabás — az indított, hogy a vidéken megnyilatkozó nemzeti közvéleményt megnyugtassam. A választók, a míg egyfelől elismeréssel és lelkesedéssel üdvözlük a függetlenségi párt

akezióját és örekvéseiket, nem fojthatják el az aggodalmaikat, hogy a függetlenségi-párt nem fogja a végsőkig folytatni a küzdelmet. Attól félnek, hogy kimerülünk, vagy lesznek bennünket a labunkról. A nagyváradi polgárok szabadságukomáján tettem e sokat bolygatott kijelentést. Azt a témát fejtegettem, hogy a márczius 15-én elfogadott tizenkét pont közül a tizedik:

„A katonaság esküdjék meg az alkotmányra; magyar katonáinkat ne vigyék külföldre; a külföldieket vigyék el tőlünk“

ma sincs megvalósítva. A függetlenségi párt ezért küzd azzal az erővel, a melyet márczius 15-ének hagyományai megadnak.

Ezután konstatáltam, hogy a pártban teljes egység van; annyira egységes a párt, hogy: ha viták vannak is, — mert a nézeteinket megmondjuk egymásnak, — szavazásra sohase kerül a dolog. A kormány, látva az egyetertést, a mely a katonai javaslatokkal szemben a pártot tömöríti, s a legvégsőkig való ellenállásra készíti abban bizik, hogy a mikor az indemnitás újabb meg szavazására lesz szükség, a függetlenségi párt nem fogja az országot az exlexbe kergetni. Itt véli megszakíthatónak a pártot a kormány, mert tény, hogy a pártban vannak a férfiak, akik — bár erre parthatározat nincs — el akarják kerülni az exlex állapotot. A kormány azt hiszi, hogy ezek az exlex elkerülése érdekében a katonai javaslatok ellenállását föl hagyják. Mi azonban — folytatta Barabás egyáltalán nem akarjuk az exlex állapotot. Ha a kormány április végéig még három hónapos indemnitást kér, mi fölajánlunk egy hónapot; ha a kormány ezt nem akarja, akkor ki fog derülni, hogy nem mi, hanem a kormány akarja az exlexet...

Ilyen helyzetben, a mikor a kormány a függetlenségi párt egységének megbontásában bizakodik, a vidéket és a nemzeti véleményt megnyugtató, hogy a netalántán bekövetkező, nem remélt esetben, ha a leszerelés bekövetkezik, vagy ha az általános vitát a kormány valami fogás által berekesztetné: mondom ezen valószínűleg esetben is leszek negyven-ötvenedmagammal, a kik a további vitát a részleteknél folytatjuk; ha a szóból kifogytunk, a házszabályok által megengedett minden módot, meg a technikai obstrukciót is elő fogjuk venni a javaslatok ellen. Ennélfogva a kormány kénytelen lesz:

1. vagy az országgyűlést feloszlatni. Nyilatkozzék a nemzet, hogy kivanja-e a katonai javaslatokat.

2. a katonai javaslatokat visszaszavonni, különben a javaslat úgy is csak egy évre szól.

3. kénytelen lesz a katonai javaslatokkal junktimszerűleg (hogy tehát az egyiknek végrehajtása csak a másikkal együtt lehetséges) a nemzet engedelményeit megadni. Ezen nemzeti engedmények a magyar vezényszó, magyar zászló, magyar címer és a magyar tiszteknek Ausztriából való visszahozatala. Ennek megadása mellett a javaslatot ugyan nem fogadjuk el, de az ellenállást beszüntetjük. Ha a függetlenségi párt ennyit elért, folytatni fogja a harcát az önálló magyar hadseregért.

A kormánypárt egyes tagjai már kezdi a függetlenségi pártot megkörnyékezni, hogy nem volna-e hajlandók az önálló vándorület fejében a katonai javaslatokat megszavazni.

mindenki tudja, hogy p. o. a papnak hány macskája van, vagy hogy hívják a bíró rudas lovát s Kesely Nagy János mennyivel adós a városi bankba. No, hiszen még csak az kellene, hogy valamelyik leány az évei számából — a maga fiatalitása végett — csak pár évet is elagadna! Korántsem menének a paphoz, az anyakönyvet nézni, hanem iziben a fejére olvasnak, hogy ennek és ennek a leányat ezzel, vagy amazzal a fiúval kereszteltek egy napon, a templomban, ki is, az első korosztályból besorozva, az öszön rukkolt be Bukovinába huszárnak. Hát bizony Böske is mehetne, ha bajusza volna.

Czifrák András bátya, a mult hétnek egy verőfényes délutánján, már kétszer elballagesált az Unterezik boltja előtt. Mikor a boltajtót másodszor is elhagyta, megállott és szörnyen kezdett gondolkozni, meg a fejét is vakarta, hogy mit csináljon hát?! Ime, itt jön a tavasz, nem sokára nyilni kezd az idő s neki sem szeredása, sem bográcsa nincsen. Szeredása: tavaly, tengeritöréskor, valami infámis, kóborgó kutya vitte el, kenyeret és szalonát érezvén benne.

Másnap meglelték a szeredást a tengeri között, de össze volt szaggatva. Bográcsa fenekét megelegette a tűz, megette a rozsa. Már pedig a szegény napszámos ember, munka idején, ezek nélkül füttyfenét sem ér! Előbb valók ezek nyáron még az asszonytól is; mert az asszonyra csak egy héten egyszer, vasárnap, szorul az ember, főtt ételért, tiszta ruháért; de a szeredásban és bográcsban oda künn, a mezőn, egész héten át kaparász, respektive kanalazik. Most van egy kis pénzecske a zsebében — tengeri mozzalással kereste — venni kellene hát szeredást, meg bográ-

csot, míg a pénzt vagy az ördög, vagy az asszony el nem viszi.

Igy gondolkozott András bátya, mi közben vörös makra pipája egészen kialudt, kivéve hát szájából, a kisujjával kikörmölte belőle a pernyét, rátöltött, rágyújtott, egyet köpve, kerges két tenyeret néhányszor összedörzsölte s, mint a ki valami nagy dolgra határozta el magát, gyorsított, batort léptekkel indult, jözü füstöket szippantgatva, az Unterezik boltja felé.

Belépése előtt, szemügyre vevé a kikapasztott szeredásokat. Majd szeme az ajtóban egymásra rakott bográcsokon akadt meg. No hát ezekre van nekem szükségem, gondola András bátya, belépve a boltba.

Köszönni is alig ért rá, mikor a pudli közül eme szavak hangzának felé:

Mi tetszik, Czifrák bácsi?

— Tetszeni bizony tetszenék nekem sok minden, a mi itt van —, felelt András bátya Untereziknek, a boltosnak — de hát rá való nincsen. Hanem azért adjon egy pakli dohányt, zöldet, meg egy pakli masinát, nemzeti színűt, itt van érte öt krajczár. Azzal oda fordult a szeredások felé, egyet lekasztott és kezdi nézegetni.

A szeredás rendszerint durva szörzövetből készült tarisznya, szij, posztószél, vagy kenderszövet-akaszóval. Nevét, hihetőleg, onnan vette, hogy, ha a szeredást a mezei munkás hétfőn reggel jól megrakja kenyérral, szalonnával, száraztészával, kásával, hagymával, sóval, paprikával: úgy az biztos éléstara hétfőn, kedden és szerdán. Hogy szombat estig legyen mit pánizálni, a hét közepén ismét meg kell pakkolni úgy, mint volt. Ha már itt vagyunk, deficiáljuk a bográcsot is. A bogrács, szájával lefordítva, olyan mint a vakondtu-

rás, maskülönbekerek, mély medenczéhez hasonló, melyet fölénél fogva egy, a földbe szurt, görbe fadarabra, u. n. szolgafára, akasztanak, alája tüzet raknak és úgy főznek benne, teszem azt, olyan tésztakását, melyért tán még a kínai császár is elszaladna egy dülő földet, friss szantáson. Emelteni is fölösleges, hogy mióta, kemenczét nem csinálnak faból, azóta a bogrács is mindig vasból készül, kiesiben a kolompárúsok műhelyében, Csákváron, Pápán stb. Czigány kovácsok is kapapálják; gyára is lehet. Még nem voltam bográcsgyárban.

— Mit kóstalna hát ez a selejtes szeredás? — kérde András bátya, miután annak szövét, varrását, hajtókáját, akasztóját apróra meglimitálta.

— Ennek bizony egy korona nyolczvan fillér az ára, csupa olcsóság; becületemre mondom, hogy magamnak is többen van annál, de szabadulni akarok tőle, mert nincs kelendősege, mond a szatócs.

— Ej, a fekibe is! Ne mondjon nekem koronát, meg fillért, nem tudok én azokhoz. Immár a hatvanötödik esztendőbe ugrottam, Pál napján, hát mi a menkünek tanulnám meg! Mikorra belejőnnék, akkorra igrók zsákjába dugna a pap, hát inkább meg sem tanulom. Hanem mondja régi pénzben, krajczárban.

— No, nagyszerű, hisz nekem mindég adjon hát erette kilenczven krajczárt, — szolt a boltos, két hüvelykujját mellénye hónalj alatti részében akasztva, két keze felé kifelé hajlítá.

— Micsoda! . . . kilenczven krajczárt — nyomá meg András a szót — csak nem ettem bolonditót, hogy ezért a szeredásért egy hatos híján egy pengőt adjak!

Hiszen az én szeredásom nem ilyen

Párt-diskurzus erről még nem volt. Azonban, ha a kormány ezt megtenné, ez oly engedmény lenne, a mely fölött esetleg lehetne tárgyalni. . . . Megjegyzem — folytatta Barabás, — hogy a párt minden egyéb javaslat tárgyalásába hajlandó belemenni, sőt a költségvetési és beruházási javaslatot, a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot hajlandó, a katonai javaslatok tárgyalásának megszakitásával, bármely pillanatban elfogadni.

— Ezen körülmények között — így végezte Barabás — nekem mindaddig, a míg a párt-hangulatot ismerem, jogom van ily nyilatkozatot tennem. Végül még a kormány azon tervéről szolt érdekesen Barabás, a miről egy ellenzéki lap tett említést: tudniillik, hogy a kormány a katonai javaslatok ellen benyújtott határozati javaslatokat módosító javaslatok akaratja tekinteni, a melyekhez a házszabályok értelmében az indítványozó nem élhet zárszó jogával.

— Módosítványoknak — mondotta Barabás — csak a részletes tárgyalásoknál van helye s azokat csak a részleteknél szokták előterjeszteni, az általános vitában nem. Azonban ha a kormány ezt a taktikát megpróbálná, olyan házszabályvitát fogunk rendezni, a melynél a kormány elveszti az időt, a mit ezzel a manőverrel esetleg nyerni akarna.

Délutáni levél.

(Ludányi Bay Ilonáról.)

Nemes fajnak nemes, méltó virágáról rovak néhány sort.

A magyar női jellemek egyik gyönyörű példányképét ösmertetem, midőn

volt, nagyobb is volt, erősebb is volt, jobb akasztója volt, mégis ocsóbb volt. Hejh, ha eszembe jut, most is fáj a szívem érte! Ha én akkor azt az átkozott kutyát megláttam volna és puska lett volna nálam: ott agyonlőttem volna. . . . azután akarmi követett volna. . . .

— Hatha nem trefelte volna? — vága közbe hirtelen a boltos.

— Mit, nem trefeltem volna! — és itt kivette András bátyó a pipát a szájaból, zsiros kalapját a tarkójára csapva — nem azért ettem a császár kenyerét tiz esztendeig Morvában, meg Talianországban! No, hát most már azt mondom, hogy ha én a kórnianában nem a legelső fővöltem, akkor magát sem hívják Untercziknek!

— Akkor nem tud löni, Czifrák bácsi — mond a kereskedő, végig simitva hosszú szakállát — mert az én becsületes nevem Jung Adolf. De azért nem haragudott, mert, hiába, első az üzlet, csak azután következik a becsület. Meggyőzően dokumentálja ezt az egyszeri boltos nyilatkozata, a ki — midőn boltjában a kárton erős szagát egy asszony szóvá tette — ezeket mondá: „Mit, bödös? A gatt über die Welt, még ilyet mondani az ilyen fain bika-velezre!”

— Már engedelmet kérek, ha nem jól ejtettem a szót, de hát, tudja az ur, hogy már öt nyáron kinnt csöszködtem, hát én bizony nem igen tudom ezeknek az izraelitáknak a neveit. Azt is most hallom, hogy az urat becsületes nevén Lyuknak hívják.

— Nem Lyuk, hanem Jung — igazítja ki a boltos.

— No, vigye patvar akarmi, úgy sem értem én azt, hogy mi az. Jung, vagy Lyuk:

személyét nem ösmerve, de jellegzetes cselekedetei után ítélve: Ludányi Bay Ilona urasszonyban a hazafias magyar nők eszményét állítom elétek.

Ezen kóros, korcs, vedlett ujmagyar korszakban ragyogó ritka jelenség Ő. Midőn az érdekhajhász férfiak gerincznélküli megalkuvó szolgálkává fajultak, a cziczomás nők pedig mindenféle idegen, bolond divatnak és léhaságnak gyarló majmai, ekkor kerül urasszony, ki (nem csábulván) nagy, nemes magyar lelkében vezérczélként a haza- és fajszeretnek oltártüzét rajongással ápolja; sőt nemzeti történelmünk felderítésére, a nemzeti küzdekek hőseinek, könyvekben, mint ércben való dicsőítésére ezeket, egész vagyont áldoz évek hosszú sorozatán. Ki jutalmakat, pályadíjakat tűz ki nemzet történelmi művek alkotására, ki kutatásokhoz, hazafias tervek valóításához mindig első között járul és ki csak most a napokban küldött kétezer koronát, mint az egyik debreczeni lapból olvasom, a kassai Rákóczi szobor javára. . . .

Ő, hisz ez a fejedelem, e fejedelmünknek, utolsó magyar nemzeti fejedelmünknek sárgacsizmás, tarogatós vitézei történetünk dicsőséges szép korszakát alkották meg. És Rákóczinak egyetlen nótája tűzbe gyújtja ma is, még a korcsosult magyarkát is. E nemes asszonyunk ihletett lelke pedig átszellemülten látja, keresi és találja meg a

egy kutya. Hanem hát csakugyan nem enged egy grislit sem a kilenczven krajezáról?

— Hat, hogy semmi szava ne legyen, megszámitom nyolczvan krajezárban.

— Az is fene drága; hanem, tudja mit? adok érte ötven krajezart.

— Ugy nem csinálnak vásárt — mond a szatócs.

— Hát ez a bogrács mi áru? — és levette András bátyó fölülről a harmadikat.

— Hatvan krajezár — volt rá a felelet. De ez aztán olyan egy fain bogrács, hogy ráállhat Czifrák bácsi, még sem horpad be. Azonban nem azért volt Andrásbátya öt nyáron eskü alatt szolgáló kerülő, hogy mindenkinek higgyen. Ellenkezőleg, csak a maga szemét tartá igazlónak, jól tudva azt, hogy akár olyan lyuk van a bogrács fenekén, mint a tü foka, akár pedig, mint a nyulsrét: egyképpen az ördögé. Ennekokaért jól körülsemlelte a bográcsot. Megkopogtatta, majd kiállott az ajtóba, a bográcsot a nap felé fordítva, belenézett, hogy nem ereszt-e át a nap sugarát. Minekutána pedig hibát benne nem talált, fülénél fogva meglöbálta és ígért érte négy hatost, meg öt pénzt. No, annyért nem lesz a magáé, mert, mondom, erre rá is állhat, olyan erős, masszív portéka.

— Hisz rá, tudja az ur, úgy sem álllok. Miért? azért, hogy ha be nem találna roskadni, biztosan nem engedne az árából; de így nem tudhatja, nem horpadna-e be.

— De nézze meg jól — szól a boltos, elveve a bográcsot András bátyótól — nem czigánymunka ez, hanem kolompárus készítmény, Csákvárról hozattam.

— Már én nem bánom, akárhonnan hozatta az ur, öt hatos az ára. Töviskes

magyar nemzeti erényeknek, hazaszeregetnek, vitézségnek, áldozatkészségnek lovagiasságnak és férfias lemondásnak eszményeit a kuruczfejedelem selyemzástáborában. . . . mely fölött dicsugaras védszentként a minden honleányi erényeknek eszményesített női lelke, Zrinyi Ilona lelke lebegett.

De mint ma, úgy akkor is felülkerekedtek az idegennel-czimborá, érdekhajhász gyászmagyarok és a legnemesebb, az önfeláldozó és az egész emberiség történelmében is kimagasló, páratlan szerető szivü Rákóczi Ferencz idegen földön hunyta be szemét, idegen hantok alatt porlad ma is teste, a mi czudarságunk, hálátlan közönyünk miatt.

Tehát nemesítőleg hat, hogy a Rákóczi kultusznak, a haza és fajszeretnek mégis hivatkozhatunk oly nagyaszonnyára, mint ludányi Bay Ilona, kit, mint minden szép, nemes, nemzeti és hazafias czélnak kiapadhatatlan balsamos kezü istápolóját és a Rákóczi kultusznak leglelkesebb fentartóját, mély tisztelettel állítok elétek a hazafias magyar nők eszményképeként.

Szabad Hajdu.

Édes anyám . . .

— Édes anyám mennyországba jártam, Álmomba egy fehér rózsát lattam. Az a rózsza, fehér rózsza, nekem Édes anyám, minden reménységem.

disznó legyek, ha többet adok érte! Adja, nem adja? No vigye el, mond a szatócs kissé türelmetlenül.

— Hát a szeredás az enyém lesz anyniért? Ha tiz évig itt lóg, akkor sem adhatom. Akkor hát akassza a nyakába. Majd csinál az asszony vászontarisznyát. Isten aldjá meg. . . .

És indult András bátya, elégedetten lógatva a bográcsot, elgondolá utközben, hogy majd milyen drága illatu, piros levű lebbencset fog ő ebben főzögetni; szinte egyet nyelt, érezni vélvén szájában a pároigó, paprikás lebbencslevet.

Utja a Slajmi kocsmája e őtt vitte el. Amint odaér, megkopogtatják belőlől az ablakot. Benez, hát a komája, Madzagragó Kis János ugyancsak integet, hívja be az ivóba. Bemegy, hát a koma e szókkal fogadja: jó, hogy megláttam komámat, áldomást Slajmi gazda az új bográcsra! . . . Tudjuk, a szegény embernek mindig van magához való soros állapota; egy két cimborával jól esik, egy kis pálinka mellett, néha-néha az időt elletyepetyélni. Ott is decziztek, ötödöztek öreg estig — mert még más szenvedő társak is érkezének —, mikorra is az András bátya fizetnivalója épen egy szeredás árara rugott. Persze könnyen fizetett, magasfoku gőz feszítvén boglyas, fejét, de másnap erősen vakarta a boglyast, hogy oda a szeredás ára! Az asszonynak nem szólt, hanem elkeseredésében szentül hitte, hogy ő a föld legboldogtalanabb lakója. Hogyne! tavaly a kutya, most meg a Slajni zsidó vitte el a szeredását.

Beh pötyögős is, igazán, a szegény ember állapota! . . .

(Balmazújváros.)

Szabó Kálmán.

— Édes fiam hazug az a nóta,
Hamar hullajt az a fehér rózsá.
Fehér rózsá az utolsó szálíg
Édem fiam feketére válik.

— Édes anyám nem hajtok a szóra,
Ha szeretem, nem tehetek róla,
Az a kis lány a szívemet tépi,
Édes anyám mégis hiszek néki.

Kató József,

NAPI HIREK.

A márcziusi közgyűlés tárgyai.

Debreczen szabad királyi város törvényhatósága a f. 1903-dik évi márczius hó 30-dik napján, hétfőn, délután 3 órakor a varosháza nagytanácstermében bizottsági rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai a következők: 1. Polgármesteri jelentés az 1903. év január és február hónapokról. 2. A m. kir. belügyminiszter 613/1903. számú leirata, amely szerint a házipénztár 1903. évi költségeloirányzatát jóváhagyhatónak nem találta, tanácsai javaslattal. 3. A m. kir. belügyminiszter 17,893/1903. számú leirata a városunkban letelepítendő gyermekmenhely ügyében. Ezzel együtt az ezen célra kijelölt városi telek átengedése felett a névszerinti szavazás kiüzése. 4. A m. kir. belügyminiszter 95,060/1902. számú leirata, a világiatási váll. szabályzatára, tanácsai javaslattal. 5. A m. kir. belügyminiszter 11,976/1903. számú határozata, a melylyel a városi átírási díj tárgyában alkotott s módosított szabályrendeletet jóváhagyja. — 6. A m. kir. belügyminiszter 4008/903. számú leirata a cs. és kir. csapatkórház letelepítése ügyében; ezzel együtt az ezen célra szükségesnek jelzett Vadon Sándor-fele telek megszerzése. — 7. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 83081/1902. számú leirata, melylyel a Dunaföldvár—Máramaros-Sziget II. transversalis ut és a debreczeni—tokaji közút építéséhez megajánlott hozzájárulás ügyében 207/1902. bkgy. városi közgyűlési határozatot jóváhagyja. — 8. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 84836/II 903. számú leirata, utmesteri tanfolyam letelepítése iránt. — 9. Hajdúvármegye megkeresése, a vármegyében letelepítendő távbeszélő hálózat költségeihez 8000 korona városi hozzájárulás megszavazása iránt. — 10. Pozsony, Nyitra és Torontál vármegyék megkeresése, melylyel a nemzetiségi törvények és nevezett 1868. évi XLIV-ik t.-cz. módosítása tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett feliratukat hason szellemű felirattal leendő támogatás végett megküldik. 11. A közigazgatási bizottságnak az 1902. évről szóló jelentése. 12. Az 1902. év február havában tartott számonkérőszék jegyzőkönyve, főispánur ide vonatkozó átiratával. — 13. Tanácsai javaslat a sétatért végén, a Nagverdő alatt levő majorsági föld (beltelek) elidegenítése és az ehez szükséges névszerinti szavazás kitűzése iránt. — 14. Az újvárosi ut mentén épített vasúti sorompóház területéhez 536 □ öl városi földterület elidegenítése felett első ízben kitűzött névszerinti szavazás. — 15. Tanács bemutatja Gyarmati István ajánlatát a Rikl-féle majorsági föld megvételére. — 16. Tanácsai javaslat a II.ik Rákóczy Ferencz 200 éves emlékének megünneplése és e célból egy bizottság kiküldetése iránt. — 17. Tanácsai jelentés a városi muzeum felállítására ügyben tett intézkedésekre. — 18. Tanácsai előterjesztés a közkórház mellett levő régi lovardaépület falainak lebontása és az ottani városi területnek a közkórház területéhez csatolása iránt. — 19. Tanácsai előterjesztés az Arany-Bika szálloda leégett istállójának kijavítása céljára 3200 korona póthitel engedélyezése iránt. — 20. Tanácsai előterjesztés az iparos tanonciskola felépítése és az építési költségnek fedezése iránt. — 21. Tanácsai előterjesztés az ipariskolai pótdó kiütése iránt. — 22. Több bizottsági tagnak szakbizottsági tagságaikról lemondása. — 23. A debreczeni szőlőszövetkezet ajánlata a kihordott peczeanyagok felhasználására és kezelésére. — 24. A városi tanács bemutatja Hidvéger Mihály városi haszonbérlet ajánlatát és kerelmét az általa haszonbérlet pallagi birtokon szeszgyár felállítására ezzel együtt a haszonbérlet meghosszabbítására iránt. — 25. Sarai Bertalan debreczeni lakos ügyvéd felebevezése a városi beszállásolások ügyében kelt 1915—1903. sz. tanácsai határozat ellen. — 26. Komoróczy Ferencz és tarsainak felebevezése a Hüvelyes-utca csatornázását és közvilágítással soron kívül ellátását megtagadó tanácsai határozat ellen. — 27. A debreczeni nőegylet segélyiránti kérvénye. — 28. Ifj. Papp Sándor kérvénye a községi kötelekbe felvétel és egyidejűleg polgárosítása iránt. — 29. Komlóssy Arthur volt városi főjegyző végkielégítés iránti kérelme. — 30. Szabó János gyalogrendőr nyugdíjazási ügye. — 31. Porcsin Ambrus lovasrendőr nyugdíjazási ügye. — 32. Özv. Szaitz Sándorné végkielégítés iránti kérvénye. — 33. Kerek Gábor városi végrehajtó kegydíjaztatás iránti kérvénye. Debreczen, 1903. évi márczius hó 23. án. Kovács József polgármester.

Egy kalap . . .

A tegnapi ülés viharos folytatása volt a budapesti kozakvérengzés és Kossuth gyászünneprontás óta tartott képviselőházi üléseknek. Egy Béla, Reich Aladar, Molnár Akos, Pap Zoltán, Zboray Miklós, Holló Lajos tárgyalták a kozaktamadás fölháborító, gyalázatos merényleteit. És minden beszédnél többet mondott az a véres kalap, mely a budapesti kozák horda egyik összevagdalt áldozatának a fejéről esett a földre véresen, össze-vissza vágva. Ezen kalapot Molnár Akos a ház asztalára tette és következőket olvassuk felőle a Magyarországból:

Nem a kalapról akarunk megemlékezni, csupán egy kalapról, egyetlen egy barna puha kalapról, amelyet ma hoztak el szerkesztőségünkbe s amelyet ma vittek el innen a képviselőházba. Nem új kalap, nem is kaczkiás. Nehéz vércseppek száradtak rá a karimájára, aludt vér feketélik rajta mindenfelé. Verbovszky Béla viselte pénteken este, amikor rátámadt a jó előre begyakorolt rendőrség. Mert hogy készültek erre a viselkedésre, hogy szánt szándékkal keresték a vérontást, hogy magyar vére szomjuhozott meg a rendőrség, azt mindennél hangosabban hirdeti ez a kalap, azt mindennél világosabban bizonyítja ez a véres pünjel. A kalapot két hatalmas vágás érte s hátul körülbelül 15 cméter hosszú ágban metszette

keresztül, elől pedig valamivel kisebb a vágás, 10 cméteres, de nemcsak a vastag nemezt, hanem a kalap selyem szalagját és a belső bőrizzasztót is keresztül metszette. Kegyetlenül éles szerszámnak kellett lennie annak a reodörkardnak, amely ilyen sima metszési felületeket tudott produkálni, azt a kardot erre a munkára a z n a p k e l l e t t k i k ö s z ö r ü l n i, élesre mint a borotvát. Már pedig a rendőregénység felsőbb parancs nélkül nem köszörül kardot s a kardoknak kiköszörülését nem rendelhette el más, csak a rendőrség feje. Ezt bizonyítja tehát ez az egy kalap, melyet ma behoztak szerkesztőségünkbe, s amelyen rajta szárad egy lelkes fiatalember kihullott vére. Ezek a foltok igazi szegényfoltjai a főkapitánynak s ezek a vércseppek elégteltelt követelnek."

Papválasztás Hódmezővásárhelyen.

Hódmezővásárhelyen a napokban töltötték be a Szabó János esperes halálával megüresedett ev. ref. lelkészi állást, a hivatás nagy érdeklődése mellett. A választást Futó Zoltán egyházi és dr. Bodoky Zoltán világi tanácsbírák vezették. Beadatott 1191 szavazat, amiből Losonczy Endre kunagotai lelkész kapott 880, Szappanos Károly gimnáziumi tanár 189, Csapó Péter téglasi lelkész 121 és Józsa Károly 1 szavazatot s így általános többséggel Losonczy Endre választatott meg.

Piedesztál és emelvény.

A vásárhelyi Kossuth-szobor teleplezési ünnepén történt. Dr. Lázár György szegedi orsz. képviselő, aki szintén Vásárhelyen volt, odaszólt az ünnepség végeztével Kossuth Ferencnek:

— Hol voltál, Feri? Nem láttalak a piedesztálon . . .

— A piedesztálon, felelte Kossuth Ferenc: csak az atyám áll. Én az emelvényen voltam.

Ezt a mondást az ünnepség után szájról-szájra adták a képviselők s az egybegyűlt vendégek.

A főiskolai ifjuság Rákóczi ünnepe.

A főiskolai ifjuság nem egy nagy-szabású, fényes sikerű ünnepet rendezett már, de mindannyinál nagyobb szabású és fényesebb lesz a mostani Rákóczi ünnep, mintahogy az Rákóczi emlékéhez és a főiskola ifjuságához illik is. A fényes műsoron szerepel Maróthy Margit, a Magyar színház művésznője, Pekár Gyula a Petőfi társaság tagja, Felhő Rózsi maga elég biztosíték a fényes sikerhez. A többi számokat, zene, szavalat, tárogató szó, emlékbeszéd, versek felolvasás tölti be s így a siker előre megjósolható. Védnökökül felkérték dr. Kérészy Zoltán akadémiai igazgatót, Kovács József polgármestert, bessenyei Széll Farkast, Thali Kálmánt, gróf Zichy Jenőt, kik mindannyian el is fogadták. Az ünnepélyen képviseltetik magukat Kassa város, a budapesti és a kolozsvári egyetemi ifjuság, Debreczen város tanácsa testületileg, egyszóval oly nagy-szabású, fényes és mindenesetre nagy-sikerű lesz ez az ünnep, hogy min-

nőidivat különlegességeim

páratlan választékú női ruhaszövetek, selymek és diszekben kizárólagosan

Szénásy Gyula és Szénásy Hoffmann és Tsa budapesti nagykereskedőktől raktárra érkeztek.

Melyeknek szives megtekintését kéri **EISLER M. E. cég.**

Női ruhavarró műterem.

den tekintetben méltó lesz Nagy Rákóczi Ferencz emlékéhez és a debreczeni főiskola ifjuságához.

A piarista rendfőnök a városházán.

Magyar Gábor piarista rendfőnök ma délelőtt hivatalos látogatást tett Kovács József polgármesternél, Vecsey Imre főjegyzőnél és Oláh Károly kulturtanácsnoknál.

Simonffy Imre diszpolgársága.

Az e hó 30-án tartandó közgyűlésnek egyik érdekes tárgya az az indítvány lesz, melyet több bizottsági tag aláírásával nyújtottok be a tanácshoz és mely indítvány Simonffy Imrének, Debrecen város 27 éven át volt polgármester érdemeinek elismerését célozza. Az indítványozók azt kéri a törvényhatósági bizottsági közgyűléstől, hogy elismerést és hálát fejezzenek ki Simonffy Imrének, 27 éves polgármesteri működése alatt a város javára és érdekében kifejtett munkálkodásáért. Egyben pedig azt is indítványozzák, hogy Simonffy Imrét, mint a nemes polgári erények és az igazi, hű tisztviselő mintaképét a törvényhatóság az általa nyújtható legszebb, legnagyobb kitüntetésben részesítse és őt a város diszpolgárául válassza meg és a diszpolgári oklevelet egy e célból egybehívandó rendkívüli közgyűlésen nyujtsa át. Végül azt kéri az indítványozók, hogy a törvényhatóság a közgyűlési terem számára festesse meg Simonffy Imre képét.

Lelenczház Debreczenben.

A márcziusi közgyűlésnek egyik legfontosabb tárgya a lelenczház építése lesz. Az állam a lelenczház építését már a jövő hóban megakarja kezdeni, de kiköti, hogy a Pesti utcát, ahova a lelenczházat építik, esatornázzák. A tanács ma tartott teljes ülésén foglalkozott ez el a kérdéssel. A csatornázásra és áthelyezésre 18000 korona költség merül fel, melynek fedezésére a tanács a községi adópótló alapot jelölte ki és hozzá javaslatba a közgyűlésnek.

Komlóssy Arthur végkielégítése.

Abból az alkalomból, hogy a nyugdíjellenőrző bizottság tegnap tárgyalta Komlóssy Arthur volt városi főjegyző végkielégítési ügyét, a „Szabadság” ma reggeli számában támadást intéz a nyugdíjellenőrző bizottság, illetőleg a tanács ellen az okból, mert a volt főjegyző végkielégítési kérvényét vita tárgyává tette. Mi illetékes helyről azon meggyőző értesülést vettük, hogy a nyugdíjellenőrző bizottság hivatalos kötelességének felelt meg akkor, mikor világosan rámutatott a nyugdíjszabályzat hiányosságára és midőn ebből kifolyólag a végkielégítési kérvényt teljes tárgyilagossággal elbírálás alá vette. Hogy ez az elbírálás mennyire jogosult volt, igazolja a laptársuk által is szószerint közölt 29 szakasz, melyben világosan ez áll: „Aki nyugdíjra jogosító szolgálati idő betöltése előtt önhibája nélkül hivatalos állásától elesik... végkielégítésben részesül.”

Komlóssy Arthurnak hivatalos állása a főjegyzőség volt, de ő erre egyáltalán nem pályázott, hanem csak a polgármesteri állásra, már pedig a fent idézett szakasz világosan körülírja, hogy „a ki önhibáján kívül hivatalos állásától elesik” így tehát méltán és jogosan képezhetette vita tárgyát a végkielégítés ügye, mert Komlóssy Arthurnak „hivatalos állása” a főjegyzőség volt, nem pedig a polgármesterség, amire pályázott és amelyre nem választották meg. A nyugdíjellenőrző bizottság határozatának meghozatalánál a legnagyobb méltányossággal járt el és habár rámutatott a nyugdíj szabályzat fogyatékoságára, elismerte a volt főjegyző 6 éven át teljesített bokros érdemeit, melyeknek alapján javasolja is a végkielégítés megadását. A mi a cikkben említett és panaszos ügyek intézésének allítólagos késedelmét illeti, azok már legközelebb elintézését nyernek a mi illetékes helyről vett értesülésünk szerint és erről a laptárs is meggyőződhetik, ha ugyan az alaposságot felé helyezi a minden aron való gáncsoskodásnak.

Öngyilkos házmesterné.

Szabó Miklós Bathianyi utca 2. szám alatt lakó házmester neje családi perpatvar miatt tegnap délután marólugot ivott. Súlyos belső sérülésekkel szállították a kórházba. Az orvosok kevés reményt fűznek életéhez.

Történelmi hangverseny.

Az 1863. óta fentálló „Debreczeni Dalegylet” folytatja hazafias hangversenyeinek, a történelmi hangversenyeinek III-dik sorozatát. A III. sorozat. A szabadságharc kora (1800—50-ig.) Április hó 2-dikán, Mácsay Sándor karnagy vezetése és Racz Károly zenekarának közreműködése mellett tartják meg a „Bika” disztermében. Műsora a következő: 1. Országgyűlési nóta. 1825. Előadja: Racz Károly és zenekara Bevezető ismertetés. Felolvassa: Makay Kalman. 2. Az alispán kalapomra... Előadja: a Dalegylet. 3. Insurgens nóta. (1805—1809.) Előadja: Racz Károly és zenekara. 4. Legyen úgy mint régen volt... Férfikarra: Mácsay S. előadja: a Dalegylet. 5. Boka kesergője. Előadja: Racz Károly és zenekara. 6. Talpra magyar. Férfikarra Szotyori Nagy Károlytól. Előadja a Dalegylet. 7. Részlet Erkel: Hunyady L. operából. Zenekarral együtt a Dalegylet. 8. Nemzetőr dala. Férfikarra Mácsay S. Előadja a Dalegylet. 9. Kossuth-induló. Előadja a Dalegylet. 10. Klapka-induló. Egressitől. Előadja Racz Károly és zenekara. 11. Kossuth legkedvesebb nótája. Megvirrad még... Zenekisértettei enekli: Nagy Andras o. m. tag. 12. Csatadal. Huber Károlytól. Előadja a Dalegylet. 13. Világosi nóta. Egy XVI. századból reánk maradt melódia. Kossuth bucsudala. Zenekisértettel előadja Nagy Andras e. m. tag. 14. Repülnél lelkem. (Tompá M.) Férfikarra Mácsay S. Előadja a Dalegylet. 15. Toborzó táncz. A Dalegylet és Racz Károly közreműködése mellett bemutatja Nagy Gyula és Schaff Janos urák. A műsor többi számát Racz Károly zenekara látja el — hajnali 2 óráig. Jegyzet. E harmadik korszak egyes dalainak bevezető ismertetéséről Csúrka István egyt. titkár. gondoskodik. E műsor megszaktítás nélkül egymásután fog előadatni, mely idő alatt a m. t. hallgató közönség a sorszékben foglal helyet.

Köszönetnyilvánítás.

A következő köszönő sorokat vettük: A városunkkan létesítendő siketnema iskola alapjához ujabban Löfkovits Arthur ékszerész 10 k. Burger D. József izr. hitközségi jegyző 4 korona, Heynke Oszkár a m. á. v. helybeli műhelyének számos osztály vezetője pedig 3 koronával volt szíves hozzájárulni, mely adományokért ezuton is fogadják a nemes szívű adományozók hálás köszönetemet. Debreczen, 1903. márcz. 24. Oláh Károly tanácsnok.

A francziák és Kossuth.

Az „E — s” írja: Konstantinápolyból a mai postával érdekes és minden körülmények közt jellemző levelet kaptunk. Egy olvasónk küldte a levelet, melyhez a következő franczia szövegű lapocskát mellékelte:

MARS

Pleine lune le 13, dernier q artier le 21
Lever du soleil 6 h. 6, coucher 6 h. 11

20

1894. Mort du patriote hongrois Kossuth.

VENDREDI.

A levél beküldője felvilágosított bennünket, hogy ezt a lapot a konstantinápolyi franczia fali naptárból tépte ki. A magyar szöveg szószerint ez: „Márczius. Holdtölte 13-ikén, utolsó negyed 21-ikén. Napkelte 6 óra 6 p. napnyugta 6 óra 11 perczkor. — 20 — 1894. Kossuthnak a magyar patriótának halála. Péntek.” A beküldő ezt a rövidke megjegyzést fűzi még leveléhez: — „Vajjon melyik magyar naptár tudná ezt felmutatni?” Bizony pironkodva kell bevallani, hogy magyar naptárakban ugyancsak hiába kereszük az ilyen megemlékezést. Márczius 20-áról, a magyarok gyásznapjáról a franczia naptarak is megemlékeznek. Budapest fővárosában pedig ezen a napon a népet kaszabolják a kormányunk nagyobb dicsőségére.

Rózsa Lajos

első legnagyobb női és gyermek felöltő áruháza Debreczenben értesíti a t. hölgyközönséget, hogy az előkelő urhölgyvilág részére a legmodernebb tavaszi felöltő és kalap különlegességei rendkívül nagy választékban megérkeztek.

Távirat.

A képviselőház ülése.

A képviselőház legközelebbi ülése csütörtökön lesz, amelyen folytatják a katonai javaslatok tárgyalását. Napirend előtt szólásra elő van jegyezve Gabányi Miklós. Értesülésünk szerint a függetlenségi párt szóvá fogja tenni a honvédelmi miniszter legújabb rendeletét a sorozás elhatalasításáról, melylyel a felelősséget a »parlamentari helyzetre» hárítja. Ebből nagyobb vita várható. Hátra van továbbá két névszerinti szavazás a pénzügyminiszter válaszárol. A katonai javaslatokhoz szólásra elő vannak jegyezve: Chernel Gyula, Putnoki Mór, Polczner Jenő.

SZINHÁZ.

Műsor:

Szerdán délután Lilomszál. Látványos színmű. Este „A” bérletben Vasgyáros. Színmű.

Csütörtökön „B” bérletben Frou Frou. Színmű.

Pénteken „C” bérletben először Bajusz. Énekes vigjáték.

Szombaton „A” bérletben Bajusz, énekes vigjáték.

Vasárnap délután A bor. Este Beck Vilmosné, Kertész Ella a Vigszínház művésznőjének és Beck Vilmos az opera művészenek vendégfelépítéssel, Vigjáték.

Innét-onnét.

— Márczius 25. —

(A professzor szerencséje.)

A egyik környékbeli városban történt, a hol gimnázium is van, éjszaka kutyagatásra riadt fel a professzor. Meglehetősen a városka végéhez közel volt a lakása . . . Ugat a kutya, ugat a kutya . . . Ucczu neki! A professzor uram talpra ugrik az ágyból. Puskáját leakasztja a szőgről, mert a kisebb városi professzorok szakíthatnak időt még a vadászatokra is . . . Azután fegyverrel a kezében: férfiasan ki az udvarra . . . A tornácra nem lépett ki. Izgatottan tekintett körül, mert akkor tolvajjárásos idők voltak, de meddig szemével látott, nem észlelt senkit, pedig előbb oly dühösen ugattott a kutya. De ime most! mintha a ház előtti eperfan recscent volna valami galyfele. Odatekint a professzor. A haja egyszerre az égnek mereszkedett. A galyak között lomha, nagy fehéres alak lapult meg.

Huh! Bizonyosan a tolvaj, sőt talán még rablógyilkos is! vélekedett a professzor és izgalomtól reszkető hangon kiáltott fel a fán guksoló alakra:

— Ki vagy!? Azonnal szállj le! . . .

De az előírás szerinti háromszoros felhívás hiában hangzott el. A galyakon guksoló lomhatestű alak nem hallgatott a jó szóra . . . A professzor sem tévovázott tovább, hanem „durr!” puskájából fellőtt a fara. Bezzeg a nyulvaszatokon nem volt ilyen szerencsés, mint most. A lövésre hangos dobbanással zuhant a földre egy lomha, lapulós testű alak . . .

Most szörnyűködött el igazán a szerencsétlen professzor. Hangos jajveszékéssel szólította a feleségét és a cselédjeit:

— Jaj, lelkeim! Gyilkos vagyok . . .

A halálra rémült házi nép lámpással tolokodott kifele. És a lámpa libegő-lobogó fényénél csakugyan felismertek a véres testet: tanárnéasszony nagyfehér kanpulykájának, mely (vesző!) ez este véletlenül az öreg eperfan keresett magának éjszakai szállást.

Még a mult ősön történt ez. De a gondosan titkolt eset csak most pattant ki, az egyik elbocsátott cseléd fecsegte ki és azóta az egész város nevetve évődik a jámbor professzor gyilkos kalandján; mert nem „gyiák” kezébe való a töltött puska.

(Gábor bátyák névnapja.)

A városi mérnöki hivatalnak, mely ellen annyit és annyiszor zehernyáskodtunk, kerül mégis egy kedves, népszerű tagja. Az öreg Berényi Gábor bátyánk, Madaras város nemes szülöttje. Nagyszeretettel ülte el a társaság Gábor bátya névenapját, ki az étel s ital mellé legpompásabb kunsági krónikáival kedveskedett barátainak, a kik között külföldi vendégek is voltak, mint például Derecskéről és Vámospercsről.

A kedves Gábor bátyáknak, mivel személyesen és szép szóval nem tehetjük, így írásban kívánunk mindenjót és ráadásul még madarasi gémpcsenyétis . . .

Az egyik Gábor napi vendég fölemlíté, hogy az anyósának pöre van . . .

— Ne vigy minket a pörlekedő anyósoktól! rebegette az egyik agyongyötört vő a kályha melletti sarokból.

Bezzeg nem ijedezett, a mi aranyos humoru kedves ügyvéd barátunk, a Pista, kinek a javíthatatlan öreg esont, Berti bátyánk a sokat szapult apósa; hanem szakmaszerű érdeklődéssel tudakolta a pörlekedős anyósának gondosan trainirozott vőjétől:

— Mi az? Mi az? . . . Pöre van az anyósodnak? . . .

— Igen! Bólintott búsan a vőuram, ki valószínűleg maga is állandó pörben van az anyósok mintaképevel.

— Tudod mit, szólt kátói komolysággal Pista. Bizzatok rám. Felvállalom ötszáz forintért . . .

— Nem lesz az sok Pista? A vő ur így aggodalmaskodott.

— Hat felét majd neked adom bibast, jelentette ki óriás derűtség között Pista, parolát vutva a szélesre derült arcu vővel . . .

Az indzsellér Berényi Gábor bátyánk névnapjának czégére alatt még a Rác Károly „tekintetes komja uráról” is rovok néhány sort . . . Jóska barátunkjez a „sohse halunk meg” kedvű ur; ki sok mindenre büszke, de mégis felettebb büszke tüzes, mézes tokaji boraira. És ezen egyébként tulontul vendégszerető uribaratunknál már kedves, felette kedves vendég legyen az, ki elé illatos tokaji nektárral töltve hordja a kancsót . . . Valamelyik nap, nem mondjuk hajnalban, de reggel, ilyen vendégei kerültek a művész Rác Károly és zenekarának teljes kíséretében és hathatós közreműködése mellett.

Egyik tokaji nektáros kancsó a másik után ürült ki; de mikor kocintásra került a sor, csak Rác Károlynak töltött a tekintetes komjaura a pohárba, a zenekar érdemes tagjai pedig nagyokat nyelve, a nemes bornak egyedül az illatától esiklandoztatva, szomjan nézték a poharozást. Nem nézhette ezt a cigány kinzást az emberséges és galambszívű Sándor szolgabíró és kérésleg szólt Jóska barátunknak:

— Ugyan ne gyötörd már őket! Tölts már ezeknek a fiuknak is . . .

Rác Károly is közbeszólt erre:

— Töltsön bizony tekintetes komamuram! Mert nézze! Ez a szegény, gyöngé, fiatal klarinétos Bálint mindjárt elnyeli a nagy kívánság miatt a nyelvét . . .

Ámde Jóska barátunk még ezen szókra is kötötte magát, sajnálván pocsékolni az öreg tokaji borát, közvetítő indítványt tett a barna fiuknak:

— Hát tudjátok! Ha tokaji bort nem isztok, váltságdíjat fizetek érte . . .

A bandában lett is erre nagy rökönyödés, de végül azután mind a „pijelis”-ből, mind a „lővé”-ből kijutott bőven, mintahogy az a Rác Károly „tekintetes komjaurához” illik is.

nemes Portörő Kelemen.

Barabás Béla és a fináncz.

Barabás Béla Nagyváradi országgyűlési képviselője, a Váradon tartott márczius 15-iki diszvacsorán érdekes epizódot beszélt el az ő deák éveiből. Elmondta, hogy mint diák

gyerek átutaztában Nagyváradon miként töltötte el az első éjszakát.

Harmincz évvel ezelőtt történt, kezdte a képviselő, hogy elvégeztem az aradi népiskolát. Édes apám elküldött hát Kolozsvárra, hogy az unitárius kollégiumban tanuljak tovább. Ruhaneműmet egy nagy kézi táskába csomagolta be az édes anyám apám pedig a padláson összeszedett egy csomó poros, ócska könyvet, a melyeknek egyrészt még a 18. század végén nyomtatták s egy zsákba varva a vállamra tette. A vasuton a legdemokratább osztályra váltottam jegyet: a negyedikre. Este érkeztem meg Nagyváradra s itt értesültem csak, hogy reggel utazhatok tovább. Éppen azon tündöttem, hogy hol töltöm el az éjszakát, amikor elémbe áll egy parasztember.

— Urfi, — hm de jól esett ez a megszólítás — van e éjszakai szállása?

— Nincs bácsi, de nincs is arra való pénzem, hogy szállodába menjek, válaszoltam a figyelmes atyafinak.

— Hat krajezarért tudok én éjszakai kvártélyt.

— No annyit szívesen fizetek, fogadtam örömmel az ajánlatot, s elindultunk az Ujváros felé. A jószívű ember a kézitáskámat segítette czipelni, én meg a zsák alatt izzadtam, míg elértünk a Pecze-utcába. Itt egy zsidó polgártárs szobájában többed magammal józüen átaludtam az éjszakát. Reggel 6 órakor már talpon voltam, hogy tovább utazzam. Most következett az érdekes epizód. Amint végig ballagok a kézi táskámmal és a zsákkal a Szent László-téren elémbe áll egy pénzügyőr s meg szólított:

— Hé gyerek! Mi van a zsákban?

— Emelje meg, milyen sulyos, bizonyára nem dohány.

De a fináncz nem hitte el s a Szent László szobor előtt kibontotta a zsákomat. Ha akkor megálmodtam volna, hogy valaha én még e város országgyűlési képviselője leszek, bizony össze szidtam volna a finánczot, de így csak keresztényi türelemmel néztem végig mint turkálja szét ócska könyveimet, csak fogaim között mormogtam a pénzügyőrré: z s á k b a f i n á n c z ! . . . (N.)

IRODALOM.

Csiky Lajos újabb műve.

Csiky Lajostól, a debreczeni ev. ref. theologia akadémia tanáratól újabb mű jelent meg. Ezen egyházi, mint társadalmi téren fáradhatatlan, nagy tudású tanár „Kátémagyarozati Imádságok” czim alatt, különösen a lelkész uraknak hasznos kézikönyvet adott ki, mely magában foglalja a magyarazat előtt és magyarazat után mondandó imádságokat a heidelbergi káté ötvenkét urnapjára. Az ekestollu egyházi író „előbeszédében” foglalt kijelentése szerint föltétlenül és határozottan kálvinistá imádságok ezek. És megjegyzi az érdemes és buzgó szerző, hogy imádságának irásához alapul a dr. Erdős József debreczeni theologiai tanár által készített heidelbergi kátéfordítást használta. A lelkész uraknak különösen hasznos könyve megrendelhető a szerzőnél Debreczenben. Ára kötve 3 k. 80 fil. Füzve 3 kor. 25 fil. Hoffmann és Kronovitz nyomdájában nyomtatott.

A „Vasárnapi Ujság”

márczius 22-ikiki száma 23 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Tóth Lőrincz” (arczképpel). — „A hódmezővásárhelyi Kossuth-szobor” (képpel Kallós Ede szoborműve után). — „Millió ebéd” (kép-

pel Hegedüs László festménye után.) Sárosi Bellától. — Regénytár: „Az a bizonyos Mikos.“ Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán. — „Fölfelé.“ Regény. Irta Vértesi Arnold (Goró Lajos eredeti rajzaival). — „A nádasban.“ Regény. Karazin N. (képekkel). — „Udvari ebéd.“ Mikszáth Kálmántól. — „Egyetemes irodalomtörténet“ (képekkel). — Költmények: „Hervadás.“ Ambrozovics Dezsőtől; „Rigómező.“ Jaksity György költeménye. Szerbből fordította Szász István. — „Mótoros kocsi a vasutakon“ (képekkel). Szieberth Imrétől. — „Márczius 15-ike a fővárosban“ (Linek Lajos rajzaival). — „Wagner Siegfried“ (arczékkel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendszeres hetente. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedr évre négy kor., „Politika Ujdonságok“-kal és „Világkrónika“-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fil.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági szeszgyár Debreczenben.

Igen tekintélyes helyről vettük az itt következő figyelemreméltó cikkekét, melyek edemes az illetékes köröknek foglalkozni:

Örvendetes haladásnak jele, mit pár sorban a lapok közöltek, hogy t. i. városunk egyik homokbirtokán Hidvéger Mihály gazdasági szeszgyarat óhajt létesíteni.

Örvendetes, mert azt bizonyítja, hogy immár itt is nyilvánul az új rendszer, mert tudatában amaz van előnyöknek, mit az ily gazdasági ipartelepek nyújtanak, megteszi a kezdőlépést.

Ország világ tudja és különösen a homoki birtokosok minden áldozatokra készek, hogy valami módon ily gazdasági szeszgyár részére a kormánytól termelési jogot (contingens) eszközöljenek ki, mert ismerik, mér legelni bírják anaak érték emelő hatását birtokukra nézve.

Szabolcsban, a nyírségen, nem egy gazdaság van melynek évi bére a gazdasági szeszgyár által megkétszereződött, annyira feljavítja, termőképessé teszi az ily gyar a talajt.

Annál feltünőbb és méltánylandóbb tehát a mi tanácsunk, különösen a főszámvévőnek igyekezete e téren, mert hiszen tudjuk, hogy a városunk eddig meg a gazdasági épületek felállításaiban is fukarkodott..

Már pedig minden gazda tudja, hogy csak kellő gazdasági épületekkel, de még inkább gazdasági iparteleppel felszerelt birtokért lehet drága bért fizetni.

Ha városunk e téren halad, kihasználja az őt az államtól jogosan illető jussát a contingensekben legyen az szeszgyár vagy cukorgyár részére, mihamarabb elfogtűnni a pótdó.

CSARNOK.

Ruth eljegyzése.

(Irta: May György.) 20.)

Fordította: **Biró Irén.**

Ruth megállt és kezét el akarta vonni, de megbottlott egy fatörzsbe. Aggódva és hogy a megbottlástól óvja,

átkarolta Ruth derekát, s halkán kérdezte: Szabad?

Ruth nem szabadkozott. De sokkal jobban meg volt lepelve, mintsem szólanitudott volna és Rudolf tisztelte e hallgatást. Kiérték az erdőből; a réten keresztül vezetett az ut az alvó falu felé. Kőd ereszkedett és Rudolf gondoskodva kérdezte, hogy messze kell-e még menniök; úgy tetsetett neki, mintha Ruth már nagyon elfáradt volna. Most egy vöröses pontra mutatott; a kis ház kivilagitott ablaka volt, hol Andras feküdt.

Nemsokára eléjük jött a paraszt is. Azt mondta a doktor, hogy minden rendben van. Holnap reggel ismét el fog jönni. A parasztasszony, ki szokatlan volt az éjszakai káshoz, elaludt a kenyhában a padon. Fölbredt, mikor az előkelő látogatók beléptek és az arany, melyet Rudolf nyomott a markába, tökéletesen kiüzte a szeméből az álmot. Mikor hallotta, hogy a kisasszony itt akarja tölteni az éjszakát, kinyitotta száma a másik szobáját. Nem volt benne agy, csupán egy kemence, egy tisztára surolt asztal és a fal mellett lócsák képezték a szoba összes butorzatát.

— Itt akar maradni éjszakára? Kérdezte Traun a még mindig hallgatag Rutho. Igenlőleg bólintott.

— Jobb is lesz így, felelte. A sz rencsétlenség csak akkor történt Andrással, mikor már ön elutazott. Gondoskodni fogok róla, hogy sem ő, sem pedig ezek a jó emberek ne fecsegenek.

Traun kibontotta Ruth sálját, a parasztasszony tiszta, nagy parnákat hozott, a fagygyugyeriát az asztalra tette és ez mind oly gyorsan történt, hogy Ruthnak semmi dolga sem akadt.

— Az igaz, hogy nem valami puha fekvőhelye lesz; de ön fáradt és sápadt; el fog aludni.

— Egészen jó ágyam lesz.

— Holnap már korán reggel itt leszek és kikisérem az indóházhoz. Gondolom, hogy nem tett le a samaritánusságról, te te hozzá batoratlanul.

Ruth elpirult, mert megértette, de nem sűtötte le szeméit és kezét feléje nyújtotta köszönete jeléül. . . Traun mélyen nézett e sötét szemekbe, aztán megcsókolta a szép kezeit és egy perczel később Ruth a kocsis robogásáról tudta, hogy távozik.

Csak most kezdett a történeteken gondolkodni. Az alacsony szoba kicsinek tet-

szett erősen dobogó szívének. Nem álmodott? Jól hallotta-e, jól értette é? Azt kérdezte magától, hogy mi lesz a jövő, hogy mit remél és kérdezte tovább és tovább, de nem talált feleletet, míg végre elnyomta az álmot.

A kakas rekedten kukorékolt, mikor fölbredt Ruth. Az éj és a nappal még vívódtak egymással és közéjük állt a reggeli szürkület. Halk léptekkel közeledett valaki az ablakig, de aztán ismét eltávozott. Ruth hallgatózott: a léptek ismét közeledtek, valaki járt kint fel s alá. Most valaki kinyitotta a kis ház aiját; a paraszt ment el hazulról a mezőre. Tehát már fönt vannak. Gyorsan rendbe szedte haját, arczat az asztalon levő vízből fölfrissítette. Ekkor kinyitotta az aijt. A parasztasszony egy régi módi karszékekben töltötte az éjszakát, az ura a szénapadláson aludt. A széles ágyat készségesen a betegnek engedte át.

(Folyt. köv.)

Legjobb és legmegbízhatóbb

gazdasági és kerti magvakat szállít

Komlóssy Lajos

(előbb Szabó Zsigmond)

magkereskedése. gazdasági cikkek raktára.

Debreczen. Piacz Hatvan u. sarok.

Árjegyzéket és mintákat kívánatra bérmentve küld.

Magyarországon a textilszakmában a legújabb gépekkel vizerőre berendezett gyári vállalat

társat keres.

Oly kereskedők, akik a kereskedelmi vezetésben önállóan tudnak működni és a gyári vállalatban 80.000 koronát befektethetnek, ajánlataikat továbbítás céljából „Y. U. 9211“ alatt **Haasenstein és Vogler céghez Budapest** küldjék.

Államilag ólomzárolt legkiválóbb minőségű **arankamentes luczerna magot,** első rendű **arankamentes lóhere magot,**

megbízható **Quedlinburgi** termelőtől beszerzett

valódi **Oberndorfi** sárga

„ **Mammuth** vörös óriási és

„ **Olaj bogyo** alakú aranysága

répa magvakat.

Legnehezebb fajú **Angol perjét,** valamint friss termésű

konyha-kerti és virág-magvakat

a legjutányosabb árban ajánl

Geréby Fülöp Utódai cég

Debreczen.

Vidéki megbízásokat a legpontosabban eszközölünk.

műiparú raktárában

legutányosabb árban beszerezhetők
lovagló és utazási czikkek, haj,
ruha, fog és köröm-kefék, szap-
panok, illatszerek, pénz és szivar-
tárczák, angol és szolingeni acél
zsebkések, ollók
a n. é. közönség b. figyelme fel-
hivatik e dusan felszerelt raktárra.

Kopir könyvek

szabadalmazott, kitéhető regisz-
terrel (igen ezélszerű) 1000 lapos
2 frt 20 kr., 500 lapos 1 frt 20
krajcárért Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában Piacz-u. 49.

Üzleti könyvek

csoda olcsón kaphatók Hoffmann
és Kronovitz könyvnyomdájában
Piacz-u. 49.

Tölgyfa szőlőkaró

kapható míg a készlet tart **Hegedüs
Emil** tűzifa raktárában nagyban és
kicsinyben Miklós-u. 7.

Boros Testvérek

nődivat
áruházában

Divatos Ruhakelmék, Selymek, Divatos
Jó Sefirek, Batisztok, Vász- Jó
Olcso nak, Szőnyegek, Függo- Olcso
nyök, Ágyterítő, Pipere
czikkek.

OOOO OOO OOOOOO OOO

A LEGUJABB

=== tavaszi ===
kosztüm és ruhaszövetek
meglepő szép választékban
megérkeztek.
Mintagyűjteményünk
i. évi március 2-től kezdve
a n. é. közönség rendelkezésére áll.

Bosznay J. és Társa

divatáruháza
DEBRECZEN, Kossuth-utca 5.

Szöllővessző és torma eladás.

Kitünő minőségű
gyökeres szőlővesszőt,
tormát, torma dugványt
ajánl
a gr. Dégenfeld József és Dr. Balkányi Miklós
urak „Erzsébet” szőlőtelepének kezelésége.
iroda: Debreczenben Kossuth u. 32. sz.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostávtól szemben.

MEGHIVÁS.

A debreczeni kerületi betegsegélyző pénztár
i. évi március 29-én, d. e. 10 órakor Debreczen város székházának kistanácstermében

Rendes Közgyűlést

tart, — melyre a közgyűlési kiküldöttek tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság pénztári jelentése és a számadások előterjesztése.
2. A felügyelő bizottság jelentése s a felmentvény iránti határozat.
3. Az igazgatóság kiegészítése.
4. Felügyelő bizottság megválasztása.
5. Választott bíróság megválasztása. — Indítványok.

Debreczen, 1903. márc. 23.

Az igazgatóság.

Netaláni indítványok a közgyűlés előtt 8 nappal az elnökségnél írásban nyújtandók be.

Miért szenved ön??

Hiszen önnek gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas

opéatiót is elkerülheti, ha a

valódi

THIERRY A.-féle Centifiola kenőcsöt

használja, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdal-
mak enyhítésében utólrhetlen. A valódi Centifiola-kenőcs alkalmazható: a
szoptatók mellkeménykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben,
továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt
lábak s csontvesedéseknek, vágás, szurás, lövés és ütés által előidéztet sebeknek;
az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; min-
denféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar,
körömméreg, körömgtyülés, a lábnak járás közben történt kisebelése, fagyás és
égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fckvés általi kisebesülése, torok-
daganat, meggyült vér, fülzugas stb. eseteiben. 2 tégely csomag csomagolással
postadíjjal együtt 3 ko. 50 fil. Temérdek előismerő levél megtekinthető. Utánzatok
vételtől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy „Schutzengel Apotheke des
Thierry (Adolf) Limited in Pregrada“ a tégelybe van-e égetve.

Gyógyszerész A. Thierry balsam és Centifiola kenőcs.

Eme két gyógyhatásában utólrhetlen szer soha nem romlik el, sőt men-
tül régiebb, annál jobb, nem árt a szárnak a fagy, sem meleg s ezáltal télen
nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással alkalmazása esetén könnyen bevárha-
tó az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni,
melyért csak haszontalanul elpredáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden
család készenlétben e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett hatalmasan szerből
A kol nem bizonyos, hogy az én kitünő szerem ott ajánlatos egyenesen tőlem
hozatni. Czim:

Apotheker Thierry (Adolf) Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

